

Fort „św. Benedykt” odzyska blask i powróci do służby

2024-03-12

Podgórski fort 31 „św. Benedykt” ma szansę na drugie życie i ponowne wykorzystanie swojego potencjału z korzyścią dla mieszkańców. W 2021 r. władze miasta podjęły decyzję o przeznaczeniu tego malowniczego fortu wieżowego do celów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży. Zadbą o to miejskie Muzeum Inżynierii i Techniki. Prace już ruszyły i potrwać kilka lat.

Charakterystyczny fort 31 „św. Benedykt” wybudowano na wzgórzu górującym nad Podgórzem, aby stamtąd wraz z nieistniejącymi już fortami „Krakus” i „Krzemionki” blokować trakty lwowski (biegnący obecnymi ulicami Bolesława Limanowskiego i Wielickiej) i wiedeński (przebiegający dzisiejszymi ulicami Kalwaryjską i Zakopiańską). Stały w nim armaty i moździerze. Gdy linia obrony przeniosła się dalej od centrum, mieszkali w nim żołnierze. Później pełnił funkcję domu dla mieszkańców kwaterowanych tam przez władze samorządowe. Ostatni lokator opuścił ten fort w 1984 r., a kolejne 40 lat upłynęło na rozważaniu możliwych scenariuszy przyszłości dla punktu oporu dawnej Twierdzy Kraków. Budynek miał być poświęcony kulturze, sztuce filmowej, służyć nauce lub edukacji. W ostateczności rozważano jego sprzedaż. Efekty były mniej zadowalające i pozostawały jedynie na papierze. Fort przez długie lata stał za drucianym płotem i niszczał.

Druga dekada XXI wieku zaczęła przynosić zmiany dla podgórskiego fortu. W 2022 r. Zarząd Budynków Komunalnych wykonał remont fosy wraz z kamiennym ocembrowaniem i drewnianej bramy wejściowej, zakonserwowano kamienny portal bramy i oryginalny mechanizm mostu rolkowego, zaś sam most wybudowano od nowa. Pod koniec stycznia 2024 r. Małopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków wydał pozwolenie na prace remontowe elewacji fortu. Mają one szansę ruszyć wiosną. Na kolejne lata planowane są prace adaptacyjne – wykonanie potrzebnych instalacji, położenie posadzek, wykończenie wnętrza.

Tym samym fort „św. Benedykt” ma szansę dołączyć do kilku fortów, które w ostatnich latach Gmina Miejska Kraków wyremontowała, odrestaurowała bądź odnowiła, znajdując dla nich nowe zastosowanie. W forcie „Borek” działa Centrum Kultury Podgórza oraz Biblioteka Polskiej Piosenki, w forcie „Jugowice” („Łpianka”) – Centrum Ruchu Harcerskiego oraz Muzeum Krakowa, zaś w forcie „Sidzina” – organizacja pozarządowa. Dodatkowo, Gmina Miejska Kraków odtworzyła zarysy bastionów fortu „Kościuszko” oraz remontuje fort „Mistrzejowice”. Remonty te były możliwe dzięki środkom własnym Gminy, a także dotacjom Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa i wsparciu finansowym Unii Europejskiej.